

Ordonanța CJUE în cauza C-530/18, EP

Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) a pronunțat miercuri, 10 iulie 2019, ordonanța în cauza C-530/18, EP, ca urmare a cererii de decizie preliminară formulate, în temeiul articolului 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), de Tribunalul Ilfov, în legătură cu interpretarea articolului 15 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești.

Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între EP, cetățean român, pe de o parte, și FO, cetățean francez, pe de altă parte, în legătură cu încredințarea copilului lor minor și stabilirea locului reședinței sale obișnuite, precum și cu plata unei pensii de întreținere în favoarea acestuia.

Situația de fapt și întrebările adresate CJUE

Părțile litigiului erau căsătorite din anul 2005, din căsătoria lor născându-se un an mai târziu un copil, în Franța. Din anul 2013, odată cu despărțirea în fapt a părinților, copilul locuiește la domiciliul mamei (EP), în România.

În anul 2014, mama copilului a solicitat Judecătoriei Buftea desfacerea căsătoriei, încredințarea copilului și obligarea tatălui acestuia la plata unei pensii.

Judecătoria Buftea a dispus desfacerea căsătoriei, a statuat că autoritatea părintească va fi exercitată în comun, a stabilit reședința copilului la mamă, a stabilit un regim de vizitare de către tată și l-a obligat pe acesta din urmă la plata unei pensii de întreținere în favoarea copilului. Respectiva instanță a respins solicitarea FO de stabilire a unei reședințe alternative a copilului, cerere care bazată pe posibilitățile oferite de legislația franceză.

Părțile au declarat apel împotriva hotărârii pronunțate în primă instanță, tatăl copilului invocând lipsa competenței Judecătoriei Buftea de a statua asupra litigiului cu care a fost sesizată.

Instanța de trimitere (Tribunalul Ilfov) a considerat că este necesară verificarea competenței sale, ținând seama de articolul 15 din Regulamentul nr. 2201/2003, și a hotărât adresarea următoarelor întrebări preliminare Curții:

1. *Articolul 15 din Regulamentul [nr. 2201/2003] trebuie interpretat în sensul că acesta instituie o excepție de la regula de competență a instanței naționale unde copilul are domiciliul în fapt?*
2. *Articolul 15 din Regulamentul [nr. 2201/2003] trebuie interpretat în sensul că constituie criterii care arată o legătură specială pe care copilul o are cu Franța [criteriile enunțate de partea litigantă fiind următoarele: copilul este născut în Franța, are un tată cetățean francez, are familia de sânge constând în două surori și un frate, o nepoată (fiica surorii sale), bunicul patern, actuala prietenă a tatălui și fiica lor minoră în Franța, în România neavând nicio rudă din partea mamei, merge la școala franceză, educația și mentalitatea copilului au fost întotdeauna franceze, limba vorbită în casă între părinți și între părinți și copil era întotdeauna limba franceză], astfel că instanța națională trebuie să constate că instanța din Franța este mai bine plasată?*
3. *Articolul 15 din Regulamentul [nr. 2201/2003] trebuie interpretat în sensul că diferențele de procedură dintre legislațiile celor două țări, cum ar fi judecarea procesului fără prezența publicului, de către judecători specializați, servesc interesului superior al copilului în sensul acestor dispoziții legale [din dreptul Uniunii]?*

Hotărârea CJUE

Cu privire la prima întrebare

Curtea a subliniat că articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 reprezintă o normă specială și derogatorie de la norma de competență generală din articolul 8 alineatul (1)¹, iar trimiterea la o instanță mai bine plasată pentru a soluționa cauza nu poate interveni decât cu titlu excepțional.

Cu privire la a doua întrebare

Curtea a subliniat că articolul 15 alineatul (3)² prevede cinci criterii alternative care permit instanței naționale să

¹ Conform căreia competența instanțelor din statele membre este determinată de locul reședinței obișnuite a copilului la momentul sesizării acestora.

² „În sensul alineatului (1), se consideră că un copil are o legătură specială cu un stat membru în cazul în care:

(a) după sesizarea instanței judecătorești menționate la alineatul (1), copilul și-a dobândit reședința obișnuită în acest stat membru sau

(b) copilul a avut reședința obișnuită în acest stat membru sau

aprecieze existența unei legături speciale a copilului cu un alt stat membru. Cele cinci criterii sunt exhaustive, astfel încât sunt excluse de la bun început de la mecanismul trimiterii cauzele în care aceste elemente lipsesc. Elementele redate în a doua întrebare preliminară diferă de criteriile prevăzute de articolul 15 alineatul (3), astfel încât nu sunt direct relevante pentru a stabili dacă există o legătură specială între copil și un alt stat membru. Totodată, primele două elemente (faptul că copilul s-a născut, în acest stat membru, dintr-un părinte care este resortisant al acestuia), pot fi utilizate pentru a demonstra că acest copil este resortisant al statului membru și că, prin urmare, este îndeplinit criteriul menționat la litera (c).

În cazul în care condițiile prevăzute la articolul 15 alineatul (3) sunt îndeplinite, instanța competentă pentru a soluționa cauza pe fond *poate* să trimită cauza unei instanțe dintr-un alt stat membru pe care o consideră mai bine plasată pentru a soluționa cauza, *fără a fi obligată să facă acest lucru*.

Trimiterea la o instanță dintr-un alt stat membru este condiționată de întrunirea a trei cerințe:

- dacă există o legătură între copil și un alt stat membru,
- dacă instanța competentă pentru a soluționa cauza pe fond consideră că o instanță din acest alt stat membru este mai bine plasată pentru a soluționa cauza și
- dacă trimiterea servește interesul superior al copilului, în sensul că nu riscă să aibă o incidență prejudiciabilă asupra situației copilului în cauză.

Existența unei legături speciale a copilului cu alt stat membru nu prejudică aspectul dacă o instanță din acest alt stat membru este mai bine plasată decât instanța competentă pentru a soluționa cauza sau dacă trimiterea cauzei servește interesul superior al copilului. Instanța competentă trebuie să determine dacă trimiterea cauzei este de natură să aducă o valoare adăugată reală și concretă pentru adoptarea unei decizii referitoare la copil, în raport cu menținerea cauzei pe rolul său.

Cu privire la a treia întrebare

CJUE a statuat că instanța competentă poate ține seama de normele de procedură aplicabile în conformitate cu legislația unui alt stat membru dacă acestea au în mod concret o incidență asupra capacității instanței din acest stat de a soluționa mai bine cauza, în special prin facilitarea colectării de probe și de mărturii, și, astfel, aduc o valoare adăugată pentru soluționarea cauzei în interesul superior al copilului. În schimb, nu se poate considera în mod general și abstract că normele de drept ale unui alt stat membru precum cele referitoare la examinarea cauzei fără prezența publicului și de către judecători specializați constituie un element care trebuie luat în considerare în cadrul evaluării existenței unei instanțe mai bine plasate pentru a soluționa cauza.

În concluzie, articolul 15 din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că:

- Institue o excepție de la norma de competență generală prevăzută la articolul 8 din acest Regulament.
- Dacă sunt îndeplinite unul/mai multe dintre cele cinci criterii alternative pe care le prevede (exhaustiv) pentru a aprecia existența unei legături speciale a copilului cu un alt stat membru decât cel în care are reședința obișnuită, instanța competentă în temeiul articolului 8 are posibilitatea de a trimite cauza la o instanță pe care o consideră mai bine plasată pentru a soluționa litigiul cu care este sesizată, însă nu este obligată să facă acest lucru. Dacă instanța competentă ajunge la concluzia că legăturile care unesc copilul vizat cu statul membru în care are reședința obișnuită sunt mai puternice decât cele care îl unesc cu un alt stat membru, această concluzie este suficientă pentru a înlătura aplicarea articolului 15.
- existența unor diferențe între normele de drept, în special normele de procedură, ale unui stat membru a cărui instanță este competentă pentru a soluționa cauza pe fond și cele ale unui alt stat membru cu care copilul în cauză are o legătură specială, cum ar fi examinarea cauzelor fără prezența publicului și de către judecători specializați, nu poate constitui în mod general și abstract un element pertinent, având în vedere interesul superior al copilului, pentru a aprecia dacă instanțele din acest din urmă stat membru sunt mai bine plasate pentru a soluționa cauza respectivă. Instanța competentă poate lua în considerare aceste diferențe numai dacă ele sunt de natură să aducă o valoare adăugată reală și concretă pentru adoptarea unei decizii referitoare la acest copil, în raport cu ipoteza în care ea ar rămâne sesizată cu cauza menționată.

Ordonanța Curții este în linia observațiilor formulate de Guvernul României.

(c) *copilul este resortisant al acestui stat membru sau*
(d) *unul dintre titularii răspunderii părintești își are reședința obișnuită în acest stat membru sau*
(e) *litigiul se referă la măsurile de protecție a copilului privind administrarea, conservarea sau dispoziția cu privire la bunurile deținute de copil, bunuri care se află pe teritoriul acestui stat membru.”*